

BULLETIN²⁰⁰⁴ 10 ADVOKACIE

Z OBSAHU:

- M. VYCHOPENĚ: CESTOVNÍ KANCELÁŘ ČAK (úvodník)
 - E. HUBÁLKOVÁ: K ÚČINNOSTI PRÁVNÍCH PROSTŘEDKŮ NÁPRAVY VE STÍŽNOSTECH NA PRŮTAHY SOUDNÍHO ŘÍZENÍ
 - M. CILÍNKOVÁ - D. KUBOŇ: ODŠKODNĚNÍ PŘI USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ
 - J. BAŠTECKÝ: K PROBLEMATICE HODNOCENÍ ZTÍŽENÍ SPOLEČENSKÉHO UPLATNĚNÍ Z POHLEDU PSYCHIATRA
 - D. KOVÁŘOVÁ: OBHÁJCE MLADISTVÉHO, OPATROVNÍK DÍTĚTE
 - J. VYDRA: K OTÁZCE PŘÍPUSTNÉHO ROZSAHU ZASTOUPENÍ ADVOKÁTA KONCIPIENTEM
-

RECENZE, ANOTACE - Z JUDIKATURY -
Z ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY - Z KÁRNÉ PRAXE -
MEZINÁRODNÍ VZTAHY - ZE ZAHRANIČÍ -
Z ČASOPISECKÉ LITERATURY - RŮZNÉ

VYDÁVÁ ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA

ŽALOBA K SOUDU PROTI ROZHODNUTÍ ČAK O POZASTAVENÍ VÝKONU ADVOKACIE

Mgr. Ing. MAREK NĚMEC

Ve zvláštním čísle Bulletinu advokacie – červen 2004 (Sbírce kárných rozhodnutí České advokátní komory) je v právní větě rozhodnutí č. 18/2003 uveden názor, že proti rozhodnutí představenstva ČAK o pozastavení výkonu advokacie není možno podat žalobu k soudu. Mám za to, že takovou žalobu bylo možno podat už tehdy 3. 12. 2001, kdy rozhodnutí ČAK bylo kárně obviněnému s pravomocnými účinky fiktivně doručeno, a je možno ji účinně podat i dnes.

Soudní kontrola rozhodování české veřejné správy (tj. i profesních samospráv s povinným členstvím) prošla v nedávné historii třemi obdobími. Následně se některá související ustanovení zákonů, i zákona o advokacii, postupem času stala obsoletními a jejich interpretace pak mohla vést k nejednotným závěrům.

Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění novely č. 210/1999 Sb., uvádí v ust. § 55a odst. 1, že proti vyškrtnutí ze seznamu advokátů podle § 8 odst. 1 písm. a) a d) a proti vyškrtnutí podle § 37 odst. 3, nebo proti pozastavení výkonu advokacie podle § 9 odst. 1 lze podat podle zvláštních předpisů (odkaz pod čarou na § 250l až § 250s tehdejšího o. s. ř.) opravný prostředek k soudu. Ustanovení § 250l tehdejšího o. s. ř. pak připouští opravný prostředek výlučně tam, kde to zvláštní zákon výslovně uvádí. Z toho by se dalo usoudit, že proti ostatním rozhodnutím komory podle jiných ustanovení zákona o advokacii, zejména podle ust. § 9 odst. 2, jak je uvedeno v kárném rozhodnutí, není opravný prostředek přípustný a snad to vedlo k závěru, že není přípustná ani správní žaloba.

V období od 1. 4. 1964 do 31. 12. 1991 byla na území České republiky kontrola rozhodování veřejné správy právně upravena jednak jako mimo-soudní kontrola „protest prokurátora“, zřízený již

od roku 1953 ustanoveními § 3 a § 4 zákona č. 65/1952 Sb., o prokuratuře, a za druhé jako kontrola soudní „přezkoumání rozhodnutí jiných orgánů“ zakotvené v ustanovení § 244 a následujících do tehdy nového zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, jako přezkum speciálními zákony vyjmenovaných rozhodnutí. Uvedené dva instituty (spolu se stížností prokurátora či ministra spravedlnosti pro porušení zákona) přetrvávaly po celou dobu tohoto období. Uplatňoval se princip pozitivní enumerace tak, že přezkoumat soudem bylo možno jen ta rozhodnutí, o kterých to zákon výslovně uvádí. V letech 1990 a 1991 si legislativci navykli do různých zákonů přidávat ustanovení, jež povolávají soudní přezkum.

Od 1. 1. 1992 nabyl účinnosti zákon č. 519/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád a notářský řád. Tato novela o. s. ř. uvedla v život článek 36 odst. 2 Listiny, jenž byla uvozena již ústavním zákonem č. 23/1991 Sb. Vzniklo tak nové znění páté části občanského soudního řádu s názvem „Správní soudnictví“. Tato pátá část byla v účinnosti přesně jedenáct let až do jejího celého zrušení nálezem Ústavního soudu k 31. 12. 2002. Tato pátá část o. s. ř. vytvořila dvojkolejné soudní přezkoumávání správních rozhodnutí tak, že některá rozhodnutí se přezkoumávala v jednoměsíční lhůtě jako opravný prostředek s odkladnými účinky a jiná rozhodnutí se přezkoumávala v dvouměsíční lhůtě na žalobu účastníka proti rozhodnutí, jež bylo v právní moci. Během tohoto období fungoval princip generální klauzule s negativní enumerací, neboť přezkoumat bylo možno zásadně všechna rozhodnutí správy, o nichž to zákon výslovně nevyloučil. Nicméně legislativci i nadále přidávali do jednotlivých zákonů speciální ustanovení o možnosti soudního přezkumu správních rozhodnutí, ač v této době byla již nadbytečná,

DISKUSE

pokud nesloužila k upřednostnění opravného prostředku před obecnou možností podat správní žalobu. Tak je tomu v současném zákoně o advokacii.

Kárně obviněnému bylo doručeno rozhodnutí o pozastavení výkonu advokacie dne 3. 12. 2001. Měl tedy formální možnost napadnout toto rozhodnutí správní žalobou v dvouměsíční lhůtě (v případě doručení právní fikcí se tato lhůta prodlužuje) podle druhé hlavy páté části tehdejšího občanského soudního řádu. Žádné ustanovení zákona (ani příloha „A“ k tehdejšímu o. s. ř., ani sám tehdejší o. s. ř. v ust. § 248 odst. 1, 2, ani zákon o advokacii) totiž tuto možnost nevyloučilo. Zákon (ust. § 250l odst. 1 tehdejšího o. s. ř.) vylučuje jen opravný prostředek, nikoli správní žalobu. Nic na tom nemění, že zákon o advokacii zčásti nadbytečně (zdánlivě taxativně) uvádí několik typů rozhodnutí jako výčet soudem přezkou-

matelných, ať už povolává soudní opravný prostředek v ust. § 55a odst. 1, nebo správní žalobu v ust. § 55a odst. 2, § 55b odst. 1, 2.

Od 1. 1. 2003 je soudní kontrola rozhodnutí veřejné správy upravena ve dvou liniích. Soukromoprávní větev je zakomponována do nové páté části o. s. ř. ve znění novely č. 151/2002 Sb. s názvem „Řízení o věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem“ a veřejnoprávní větev je zřízena zákonem č. 150/2002 Sb., soudním řádem správním. Přezkoumat lze zásadně všechna rozhodnutí veřejné správy i profesních samospráv. Advokáti se mohou obracet na soud žalobou proti všem rozhodnutím ČAK, která omezují výkon jejich profese. Případná úspěšnost žalob je věcí konkrétních případů.

Autor je advokátem a patentovým zástupcem v Sedlčanech.

ČTENÍ E-MAILOVÉ POŠTY ZAMĚSTNAVATELEM A OCHRANA SOUKROMÍ

Mgr. BOHUMÍR ŠTĚDRŇ

V poslední době se stále častěji diskutuje otázka, do jaké míry má zaměstnavatel právo kontrolovat svému zaměstnanci e-mailovou poštu, resp. dokonce tuto poštu číst. K dané problematice se ve svém stanovisku k problémům z praxe (č. 1/2003) dokonce již vyjádřil i Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“). Cílem tohoto článku je seznámit čtenáře se základními argumenty, které svědčí proti právu zaměstnavatelů monitorovat elektronickou poštu svých zaměstnanců a s argumenty opačnými. Úvodem také podotýkám, že pokud nebude dále stanoveno jinak, ve smyslu elektronická pošta

mám na mysli poštu ve tvaru jméno.příjmení@firma.cz. Jinými slovy, kdy zaměstnanec používá e-mail, který „dostal“ k dispozici od svého zaměstnavatele a který „zní“ na jeho firmu (nebo obchodní jméno), resp. případy obdobné. V případě textu v kurzívě se bude jednat o citaci ze zmiňovaného stanoviska ÚOOÚ nebo o citaci právního předpisu či judikátu.

Nejdříve bych si dovilil setřídít jednotlivé argumenty. Základním argumentem v daném „sporu“, proč zaměstnavatelé nemají právo a nesmí číst elektronickou poštu svých zaměstnanců, je čl. 13 Listiny základních práv a svobod,¹⁾ který

¹⁾ Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.